

NIEUWSBRIEF inzake VENNOOTSCHAPSRECHT

WIE MAG AANWEZIG ZIJN OP EEN ALGEMENE VERGADERING VAN EEN VENNOOTSCHAP?

mr. Winfried HOREMANS
mr. Els DRIESEN
1 juni 2016

Zeer vaak worden we als advocaten geconfronteerd met de vraag van een bestuurslid of een aandeelhouder of wij een partij willen bijstaan bij de afwikkeling van een algemene vergadering van een vennootschap.

Probleemstelling

Meestal is die vraag niet neutraal en kadert ze in een (op handen zijnde) conflict tussen partijen. Vaak is ze ook de voorbode of het gevolg van een aantal potentiële gerechtelijke procedures inzake vennootschapsconflicten zoals bv. de aanstelling van een voorlopige bewindvoerder over de vennootschap ter vervanging of controle van het bestuur, de aanstellen van een gerechtelijk deskundige voor een boekenonderzoek, de verplichte organisatie van een algemene vergadering, de verplichte overdracht (uitsluiting) of overnamen (uittreding) van aandelen, het ontslag van bestuur, de aansprakelijkheid van het bestuur of management (of aandeelhouder), de naleving van een aandeelhoudersovereenkomst, ...

Elk conflict heeft uiteraard steeds een tegenpartij. Is die tegenpartij dan verplicht akkoord te gaan dat een 'derde'

plotseling zijn opwachting maakt in een besloten vergadering die de algemene vergadering eigenlijk is? Kan zij dat verhinderen? En als het mag, is dat wel altijd opportuun?

Indien een vennootschap moeilijke waters doorvaart of de relatie tussen de leden van het bestuur of de aandeelhouders vertroebeld geraakt, willen de wettelijk toegestane aanwezigen op een algemene vergadering van een vennootschap zich om diverse redenen vaak laten bijstaan door een raadgever of deskundige, zoals een boekhouder, revisor, expert of een advocaat.

Mag dat wel?

In vele gevallen wordt immers de deur in het gezicht geslagen van die raadgever of deskundige met de mededeling dat hij niet toegelaten wordt.

En zelfs als buitensluiten mag, is dat dan wel verstandig?

Wat is een algemene vergadering eigenlijk?

Een algemene vergadering van aandeelhouders van een vennootschap is een verplicht orgaan met een aantal essentiële wettelijke voorbehouden bevoegdheden (bv. aanpassen van de statuten, de goedkeuring van de jaarrekening, het benoemen en ontslaan van bestuurders en het toekennen van een bezoldiging aan die bestuurders). Daarnaast kunnen de statuten de algemene vergadering nog andere bevoegdheden toekennen en deze als het ware bij het bestuur wegnemen.

De wet omschrijft ook wanneer er minstens 1 algemene vergadering dient gehouden te worden (goedkeuring jaarrekening), maar de statuten kunnen dat ook uitbreiden naar meerdere vergaderingen.

Het wetboek van vennootschappen legt op dat ieder jaar ten minste één gewone algemene vergadering moet worden gehouden op de plaats (datum en uur) zoals in de statuten is bepaald, maar dat moet binnen de zes maanden na de afsluiting van het boekjaar. Het organiseren (het oproepen tot algemene vergadering, het houden van de algemene vergadering, het notuleren en het uitvoeren van de beslissingen) van dergelijke algemene

vergadering wordt volgens wettelijk voorgeschreven bevoegdheden en formalisme georganiseerd.

De rechtsgeldige (of zelfs volkomen onrechtmatige) beslissingen van een algemene vergadering hebben dan ook een grote impact op het leven van de vennootschap.

De beslissingen kunnen tot stand komen n.a.v. stemafspraken (bv. uit wet of de statuten (bijzondere meerderheden) of n.a.v. een aandeelhoudersovereenkomst).

Kortom, vele wettelijke en contractuele spelregels zijn te volgen en de gevolgen van een beslissing van de algemene vergadering kan verregaande gevolgen hebben voor de vennootschap en haar aandeelhouders.

Aandeelhouders en bestuurders zien daarbij vaak de bomen door het wettelijke en contractuele bos niet meer en wensen bij dit beslissingsproces ondersteuning van diverse specialisten.

Het bestuur en de meerderheidsaandeelhouders zijn vaak 2 handen op 1 buik, maar de minderheidsaandeelhouders wil ook hun rechten gevrijwaard zien en willen evenzeer gespecialiseerde bijstand en ondersteuning op de vergadering.

Wie is zeker toegelaten op de algemene vergadering?

De algemene vergadering is een ‘besloten’ vergadering. Alleen de aandeelhouders (en diens gevolmachtigde vertegenwoordiger, maar ook de blote eigenaar én de vruchtgebruiker van de aandelen), de bestuurders/zaakvoerders (evenals de aangestelde commissaris-revisor (als zij een wettelijk verslag geven), de obligatie- en warrantheouders, de certificaathouders op naam, de

inschrijvers op de toekomstige kapitaalverhoging die nog geen aandeelhouder zijn en de houders van winstbewijzen als stemrecht wordt toegekend) zijn principieel toegelaten op de gewone maar zelfs soms op de buitengewone/bijzondere algemene vergadering.

Ze moeten trouwens verplicht uitgenodigd worden.

Wie mag, mits akkoord, toegelaten worden op de algemene vergadering?

Iedereen ‘kan’ worden toegelaten op een algemene vergadering. Maar elke andere “derde” heeft nooit een ‘recht’ om toegelaten te worden op de algemene vergadering. Geen enkele individuele rechtmatige aanwezige kan dat eisen (tenzij hij over een meerderheid in stemrecht beschikt).

Het betreft in eerste plaats de voor de hand liggende derden zoals de **aanverwanten** (echtgenoten, kinderen, ouders, erfgenamen), de **boekhouder**, de **accountant** en de **revisor**, maar ook een **gerechtsdeurwaarder** of zelfs de **pers**.

Zij ‘mogen’ dus wel aanwezig zijn op de algemene vergadering mits instemming met die aanwezigheid door de geldig aanwezige leden van de algemene vergadering bij gewone meerderheid.

Statutair kan dit echter anders geregeld worden. Zowel de toelating als de absolute uitsluiting van (bepaalde) derden kan voorzien worden in de statuten.

Een door de vennootschap aangestelde **boekhouder of accountant**, die de boekhouding van de vennootschap voert, kan noch op eigen initiatief, noch op initiatief van het bestuur of een minderheid van de aandeelhouders, deelnemen aan de algemene vergadering zonder instemming van de meerderheid (tenzij statutair anders is bepaald). Hetzelfde geldt voor elke andere door de vennootschap aangestelde **expert, adviseur, manager, directeur of personeelslid**.

Maar wat met een **advocaat**? Een advocaat kan aangesteld zijn door de vennootschap zelf (advocaat van de vennootschap) of door een wettelijk aanwezige op de algemene vergadering (advocaat van een bestuurder of een aandeelhouder). Hij kan optreden als raadsman of als bijzonder lasthebber (bv. een aandeelhouder laat zich bij volmacht vertegenwoordigen door zijn advocaat).

Partijen die hun rechten willen verdedigd zien laten zich uiteraard graag bijstaan door hun advocaat, opdat zij zelf geen fouten zouden maken en opdat de fouten van derden correct worden erkent en daaruit de juiste conclusies kunnen worden getrokken en acties ondernomen.

Als typisch voorbeeld hierbij lijkt te zijn de bestuurder of een commissaris die zijn aansprakelijkheid vreest, of een (minderheids)aandeelhouder die vreest voor de belangen van de vennootschap of louter zijn eigen belangen.

Ook een advocaat beschikt in geen enkel geval (noch als hij optreedt voor de vennootschap, noch voor een bestuurder of een

aandeelhouder individueel) over een automatisch recht om aanwezig te zijn om te observeren of bij te staan. Ook over zijn aanwezigheid zal de algemene vergadering moeten beslissen met gewone meerderheid.

In de praktijk zal de boekhouder of de advocaat vaak stilzwijgend getolereerd worden hetgeen overeenkomst met een akkoord. Zolang geen van de aandeelhouders daartegen protesteert zal dat geen probleem vormen. Bij protest kan dat best genotuleerd worden en daarover als extra agendapunt gestemd worden.

Het kan dus belangrijk zijn om aandacht te besteden aan de statutaire clausules hierover. Als bv. een oprichter van een vennootschap soelaas zoekt bij een investeerder kan hij zijn meerderheid verliezen (bv. bij een kapitaalverhoging). Het kan aangewezen zijn statutair bepalingen op te nemen om o.a. (er zijn immers nog tal van andere bepalingen mogelijk in dat geval over de rechten van de aandelen) de rechten van de oprichter te vrijwaren zoals bijstand door derden op de algemene vergadering opdat de vennootschap niet geëkaapt wordt door de investeerders en de door die laatste aangestelde bestuurders.

Het kan uiteraard ook zijn dat de ‘derde’ opduikt als bijzondere lasthebber om een bestuurder of een aandeelhouder bij diens afwezigheid te vertegenwoordigen op de algemene vergadering (een truc die soms mis-/gebruikt wordt om toch een derde toch op de vergadering te krijgen. Bv. in een echtpaar zijn beide partners beiden aandeelhouder, de een partner gaat in eigen naam en de andere partner laat zich vertegenwoordigen door hun advocaat). Dan treedt de advocaat niet op als derde maar als volmachthouder en is hij normalerwijze toegelaten en moet/mag daarover niet gestemd worden.

De vertegenwoordigende advocaat of accountant moet wel over een schriftelijke volmacht beschikken en die voorleggen ter vergadering. Als hij die volmacht niet voorlegt op de vergadering, dan kan hij geweigerd worden. Heeft hij een geldige volmacht, dan kan de vergadering de derde-volmachthouder niet buiten stemmen.

Ook hierover kan het nuttig zijn statutaire bepalingen op te nemen om dat te vergemakkelijken of zelfs uit te sluiten (bv. enkel een mandaat te geven aan een andere bestuurder of aandeelhouder om stemrechten uit te oefenen).

Wat met de ‘rol’ van die derde op de algemene vergadering.

Als een derde is toegelaten op een algemene vergadering, wat mag hij dan doen? Misschien is het aangewezen de derde niet uit te sluiten maar een geproportioneerde toelating te geven.

Bij de toelating kan tevens (best) de rol van die derde ingevuld worden (en is dan een criterium om hem alsnog uit de vergadering te sturen ten gepaste tijde): zo kan bepaald worden dat hij enkel in een observerende rol aanwezig mag zijn of anderzijds mag spreken i.p.v. zijn klant.

Tevens kan hem een uitdrukkelijk adviserend of spreek-/vraagrecht worden toegekend (krijgt hij dat niet dan kan hij enkel zijn klant ‘aansturen’ (al dan niet in discretie).

Ook kan bepaald worden dat de derde al dan niet bij de stemming (van bepaalde of alle agendapunten) aanwezig mag zijn.

Verder dient het de nodige aandacht te krijgen of de derde aanwezig mag zijn bij de bespreking van bepaalde agendapunten (bv. de boekhouder alleen bij de bespreking over de jaarrekening toelaten, maar niet bij de bespreking van de benoeming van het

bestuur of diens kwijting; bv. de advocaat enkel inzake het agendapunt over de aansprakelijkheid van bestuur, etc.)). Het kan ook zeer belangrijk zijn op voorhand te analyseren welke agendapunten bedrijfsgevoelige informatie bevatten. Het kan dus in het licht daarvan noodzakelijk zijn de derden voorafgaandelijk een geheimhoudingsclausule te laten ondertekenen (sommige derden hebben een professionele of zelfs strafrechtelijk beteugelde geheimhoudingsverplichting, maar die geldt natuurlijk enkel t.a.v. hun cliënt en niet t.a.v. de vennootschap of

de andere aanwezigen). De bestuurders hebben trouwens het recht niet te antwoorden op vragen die hen door de aandeelhouder worden gesteld m.b.t. het jaarverslag of de agendapunten, voor zover de mededeling van gegevens of feiten ernstig nadeel zou berokkenen aan de vennootschap, de aandeelhouders of het personeel van de vennootschap.

Kortom, heel wat om over na te denken.

De opportuniteit van de uitsluiting van een derde.

Zelfs als men het recht heeft een derde te weigeren om een vergadering bij te wonen is dat natuurlijk niet altijd aangewezen om dat effectief te doen. Dat kan rechtsmisbruik uitmaken.

Bv.

- Een bestuurder wordt beschuldigd van een overtreding van zijn plichten of misbruik van zijn rechten en er wordt bedreigd zijn aansprakelijkheid in het gedrang te brengen. De bestuurder wil zich op de algemene vergadering, waar hij een informatieverlichting heeft en geïnterpelleerd/bevraagd kan worden door de wettelijk aanwezigen, zich laten bijstaan door een deskundige;
- De jaarrekening of een kapitaalverhoging of een statuutwijziging moet worden goedgekeurd op de algemene vergadering en de aandeelhouder wil zich laten bijstaan door een deskundige/advocaat;
- Een aandeelhouder stelt vast dat de belangen van de vennootschap op ernstig wijze in het gedrang komen door de handelingen van het bestuur en/of de meerderheidsaandeelhouders, en wenst zich bij te laten staan door een deskundige/advocaat;

- Een aandeelhouder wordt geconfronteerd met een agendapunt tot zijn uitsluiting;
- Indien de vennootschap geen commissaris heeft aangesteld, is het toch aangewezen de aandeelhouder zich te laten bijstaan door een accountant en aangezien de aandeelhouder zelf over een onderzoekrecht en controlerecht beschikt.

Als achteraf komt vast te staan dat de weigering van de meerderheid om die derde toe te laten opdat ofwel de rechten van verdediging aangetast zijn of de informatieverplichting/vraagrecht miskent is, kan dat aanleiding geven tot vernietiging van de beslissing van die algemene vergadering of zelfs aanleiding geven tot gerechtelijke beslissingen in een vennootschapsconflict (bv. aanstelling van een voorlopig bewindvoering, gedwongen overdracht van aandelen, etc.).

Dus het is niet altijd wijs om een derde te weigeren op een algemene vergadering, zeker niet als achteraf blijkt dat die derde de besluitvorming van de algemene vergadering had kunnen beïnvloeden.

Heeft u nog vragen over regelgeving aangaande de algemene vergadering of het vennootschapsrecht in het algemeen, of wenst u een advies in een concrete situatie, of bent u bv. op zoek naar bijstand bij het opstellen van uw statuten en aandeelhoudersovereenkomsten of het organiseren of bijwonen van een algemene vergadering? Aarzel dan niet om onze specialisten te [contacteren](#).

Wij staan graag te uwer beschikking.

Winfried HOREMANS en Els DRIESEN

OPGELET: DISCLAIMER INZAKE NIEUWSBRIEVEN: mededeling van algemene informatie onder voorbehoud: Juridische informatie is steeds onderhevig aan evolutie in de wetgeving en rechtspraak en is slechts hoogstens een momentweergave. Alle informatie in deze nieuwsbrief is daarom van algemene aard en louter ter toelichting, zonder de bedoeling exhaustief te willen zijn of toepasbaar te zijn in een individueel of algemeen geval. De informatie is niet aangepast aan omstandigheden die specifiek zijn voor een persoon of entiteit, en u mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen voor persoonlijk gebruik. Om een specifiek of persoonlijk advies te verkrijgen, moet u altijd contact opnemen met één van onze advocaten. De in deze nieuwsbrief ter beschikking gestelde informatie en documenten mogen niet als authentieke overname van de officieel aangenomen tekst worden beschouwd. Ondanks alle voortdurend geleverde inspanningen kan de auteur van deze nieuwsbrief, noch Agon Advocaten, niet garanderen dat de ter beschikking gestelde informatie volledig, juist, nauwkeurig of bijgewerkt is. Als u onjuistheden vaststelt, kunt u contact opnemen met het secretariaat van de Agon Advocaten om deze te melden. De auteur, noch Agon Advocaten, geeft geen enkele expliciete of impliciete garantie wat de volledigheid, exactheid en actualiteit van deze algemene informatieverstrekking en gegevens en toepassingen betreft. De auteur, noch Agon Advocaten, kan niet aansprakelijk worden gesteld voor rechtstreekse of onrechtstreekse schade die ontstaat uit het gebruik van deze nieuwsbrief of van de via deze nieuwsbrief ter beschikking gestelde informatie. De inhoud van de nieuwsbrief kan steeds zonder aankondiging of kennisgeving aangepast, gewijzigd, aangevuld of verwijderd worden.
